

HiPP Croatia d.o.o.

Izjava o okolišu 2019.

Ažurirana Izjava o okolišu za 2019. godinu

Sadržaj

1. HIPP CROATIA D.O.O.	2
2. HIPP SMJERNICE ODRŽIVOG RAZVOJA	3
3. SOCIJALNI ASPEKTI	5
4. CILJEVI I INDIKATORI ZAŠTITE OKOLIŠA	9
5. EKOBILANCA	10
5.1. Proizvodi.....	10
5.2. Organske sirovine	11
5.3. Ostala sredstva	12
5.4. Sredstva za čišćenje	13
5.5. Pakovni materijal	14
5.6. Otpad.....	15
5.6.1. Recikliranje otpada.....	17
5.7. Nusproizvodi.....	18
5.8. Voda	19
5.9. Otpadne vode	20
5.10. Energija	21
5.11. Emisije	22
6. TROŠKOVI U ZAŠTITI OKOLIŠA	23
7. DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE	24
8. PROGRAM ODRŽIVOG RAZVOJA	25
8.1. Program zaštite okoliša	27
9. KOMUNIKACIJA SA ZAJNTERESIRANIM STRANAMA/PRITUŽBE	28
10. ZAKONSKA REGULATIVA	29
11. POTICANJE NA INOVATIVNOST I KREATIVNOST U RADU	31
12. IZJAVA OKOLIŠNOG PROCIJENITELJA O AKTIVNOSTIMA VERIFIKACIJE I POTVRĐIVANJA	32

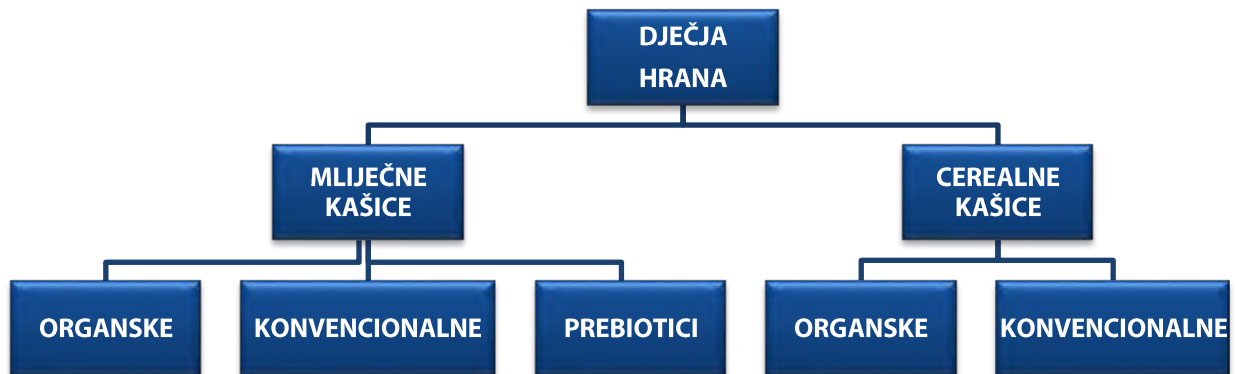
1. HiPP Croatia d.o.o.

Pogon tvrtke, NACE broj 10, smješten je na prostorima netaknute prirode, u centru Banovine, u Glini. Trenutno je u tvrtki zaposleno 224 djelatnika. Spadamo pod industrijski sektor proizvodnje dječje hrane i dijetetskih proizvoda. Proizvodimo dječje cerealne organske kašice (39 receptura), koje se dobivaju proizvodnjom cerealne osnove sušenjem na mono valjku i/ili miješanje uz dodatak ostalih sastojaka, i dječje mliječne organske i konvencionalne kašice (39 receptura), koje se dobivaju proizvodnjom cerealne osnove sušenjem na mono valjku i miješanje uz dodatak mliječnih i ostalih sastojaka. Tvrtka posluje na dvije lokacije – proizvodnja u Glini, te marketing i prodaja u Zagrebu. Partneri u upravljanju: Prof. Dr. Claus Hipp, Paulus Hipp, Stefan Hipp, Sebastian Hipp, a direktor tvrtke je g. Darko Baljak. Korporativna filozofija je proizvodnja zdravih proizvoda visoke kvalitete (dječje cerealne i mliječne kašice). Registracijski broj u EMAS registru: HR-000001 od 2018. godine.

OPIS PROIZVODA – OPIS GRUPE PROIZVODA

Glavna djelatnost je proizvodnja prerađene hrane na bazi žitarica (NN 126/2013):

1. jednostavne žitarice koje se pripremaju ili se moraju pripremiti s mlijekom ili drugim odgovarajućim hranjivim tekućinama (cerealne kašice);
2. žitarice s dodatkom hrane bogate bjelančevinama, koje se pripremaju ili se moraju pripremiti s vodom ili drugom tekućinom koja ne sadrži bjelančevine (mliječne kašice);

Proizvodnja dječje hrane nosi veliku odgovornost. Iz tog razloga obiteljsko poduzeće HiPP nudi isključivo proizvode najviše kvalitete i posvećeno je BIO uzgoju više od 60 godina.

Naš cilj je stalno poboljšanje sustava uz optimizaciju dokumentacije. Poslujemo sukladno trenutno važećoj regulativi. Dodatno posjedujemo komercijalne certifikate i potvrde koje govore o kvaliteti procesa, proizvoda i usluga. Svi certifikati ishodovani su kod renomiranih tvrtki koje su akreditirane za izdavanje navedenih dokumenata od strane ovlaštenih institucija:

- ❖ Global Standard for Food Safety – BRC (British Retail Consortium) Food certifikat
- ❖ Certifikat organske proizvodnje – ABG (Austria Bio Garantie)
- ❖ HACCP potvrda
- ❖ Potvrda o sudjelovanju laboratorija u međulaboratorijskim ispitivanjima – LGC Standards Proficiency Testing
- ❖ EMAS
- ❖ Električna energija iz 100% obnovljivih izvora – Zelena energija
- ❖ Certifikat bonitetne izvrsnosti
- ❖ Poslodavac partner
- ❖ Index DOP-a
- ❖ Tvrtka “Priatelj zdravlja”

2. HiPP smjernice održivog razvoja

Održiva proizvodnja i prodaja proizvoda orijentiranih na budućnost osobiti su prioritet za HiPP kao međunarodni proizvođač dječje hrane. Iz tog razloga, HiPP se oslanja na uporabu organski uzgojenih sirovina i na širenje asortimana organskih proizvoda. Tvrtka povezuje ekološke i ekonomske akcije sa društvenom odgovornošću, uspostavlja obvezujući sustav etičkih načela i razvija međunarodnu i međugeneracijsku poduzetničku strategiju. Ove HiPP smjernice su obvezujući temelj na kojem su temeljeni svi naši ciljevi održivosti. Primjenjuju se na sve zaposlenike u cijeloj grupi. Svi procesi, aktivnosti i projekti moraju biti oblikovani po ovim principima.

HiPP politika zaštite okoliša

HiPP se zalaže za uspostavljanje ravnoteže između prirode i čovjeka. U središtu pozornosti je očuvanje osnova ljudskog postojanja pažljivim čuvanjem prirodnih resursa. HiPP nadilazi ispunjavanje relevantnih zakona i propisa i obvezuje se postići više ambicioznih ciljeva. Upravljanje okolišem unutar tvrtke kontinuirano napreduje i poboljšava razvojem odgovarajućih mjera, dok se negativni utjecaji poduzetničkih aktivnosti na okoliš smanjuju. Da bi to postigli, smjernice su uspostavljene unutar grupe i kontinuirano se razvijaju. One uključuju visoke ekološke standarde kroz usklađenost s međunarodnim sustavima upravljanja okolišem (ISO 14001 i EMAS). U tom kontekstu, HiPP razvija odgovarajuće mjere za suzbijanje klimatskih promjena, smanjenje prirodnih resursa i gubitak vrsta, s ciljem smanjenja emisija ugljika, izbjegavanje korištenja fosilnih sirovina i smanjenja potrošnje drugih resursa. HiPP zauzima proaktivan stav protiv "zelenog genetskog inženjeringa" i bavi se istraživanjem poljoprivrednih metoda u skladu s prirodom, potičući biološku raznolikost.

HiPP i društvena odgovornost

Poslovne aktivnosti HiPP-a oblikovane su njegovom integriranom i sveobuhvatnom društvenom odgovornošću. Tvrtka nastoji postići vjerodostojnost u svojim aktivnostima i jamči dosljednost visoke kvalitete svojim potrošačima. HiPP surađuje sa svojim partnerima na temelju povjerenja i poštovanja. Inovativni proizvodi usmjereni na budućnost pomažu u promicanju održive potrošnje. Osim toga, HiPP-ova predanost društvu dokazana je raznim neprofitnim aktivnostima. Tvrtka redovito dokumentira svoje aktivnosti održivog upravljanja i potiče javni dijalog. HiPP je otvoren za sva pitanja zaposlenika, roditelja, potrošača, političara i drugih interesnih skupina; transparentnost je sastavni dio odgovornog djelovanja i odgovornog poslovanja. HiPP stoji u kulturnoj raznolikosti svojih zaposlenika i uvjeren je kako društvo i poduzetnički uspjeh imaju koristi od življenja i disanja raznolikosti i cijeneći njegovo bogatstvo.

HiPP i lanac vrijednosti

Održivi razvoj može jedino biti zajamčen interakcijom različitih igrača. Iz tog razloga, HiPP očekuje od svojih partnera da ispune iste društvene i ekološke zahtjeve koje ispunjava i HiPP. Osim toga, dobavljači se obvezuju da će se pridržavati svih ekoloških i društvenih standard koje postavlja HiPP. U opskrbnom lancu, oni prvenstveno obuhvaćaju automatsko pridržavanje ljudskih prava, isključivanje dječjeg rada i pružanje odgovarajućih radnih uvjeta i socijalnih naknada. HiPP

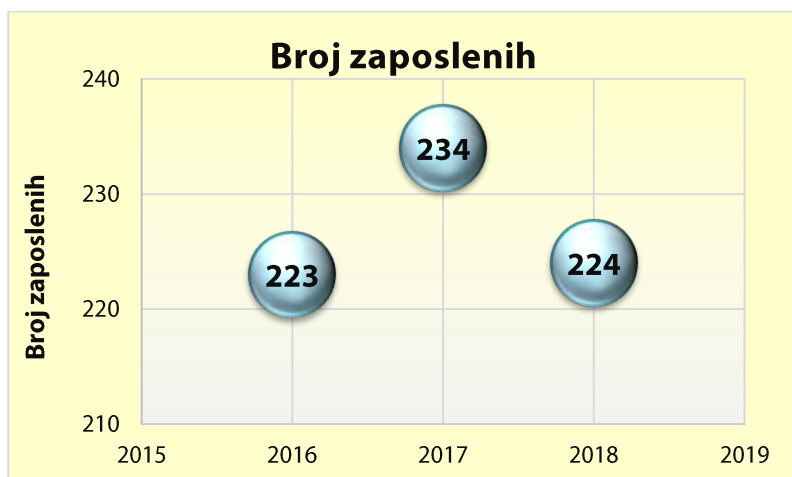

očekuje da će zaposlenici biti pošteno nagrađeni za svoj rad. Oni trebaju biti u mogućnosti voditi pristojne živote sa svojim obiteljima i igrati ulogu u društvu. S ciljem održivog stvaranja vrijednosti, HiPP nastoji postići optimizaciju profita, a ne maksimizaciju profita. Tvrtka odbacuje politiku jeftinih cijena na štetu kvalitete proizvoda – a općenito također na štetu okoliša i potrošača. U poduzetničkim uvjetima to uključuje razmišljanje izvan kvartalnih izvješća i usmjeravanje prema održivim vrijednostima.

HiPP kao poslodavac

Za HiPP, društvena odgovornost je temeljna osnova uspješne poduzetničke aktivnosti. Ova društvena interakcija temelji se na Etičkom kodeksu, koji potiče sve zaposlenike da sudjeluju u korporativnoj kulturi otvorenosti, odanosti i humanosti, te da primjene ta načela u svoje poslovanje s ugovornim partnerima, kupcima i potrošačima. HiPP plaća pravedne naknade i plaće, često iznad kolektivnih minimalnih standard. Održavanje visoke razine zaštite zdravlja i sigurnosti na radu dugoročan je cilj tvrtke. Ravnoteža između radnog i životnog ciklusa, življenja i disanja raznolikosti, uključivanja i demografske promjene temelj su strategije ljudskih resursa HiPP-a.

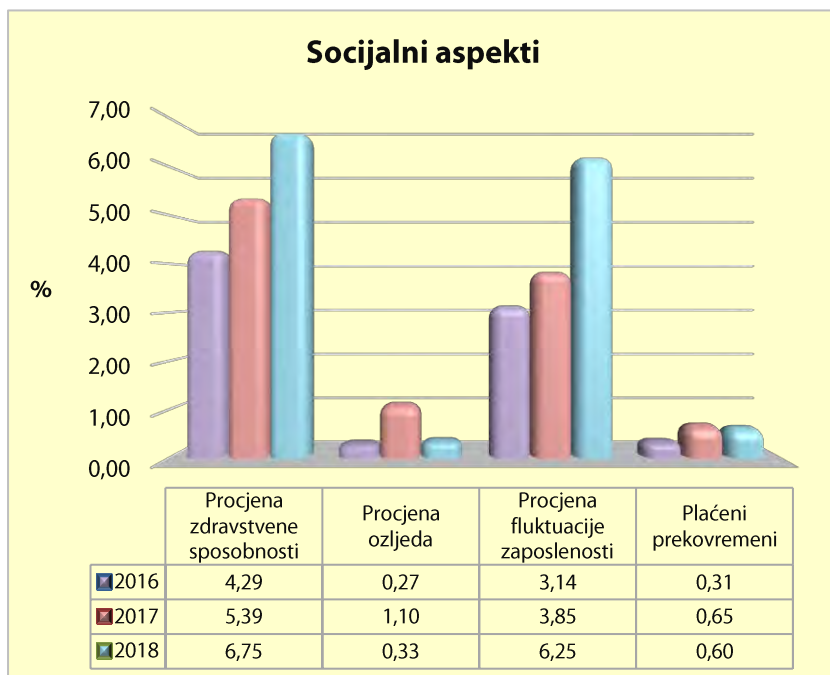
3. Socijalni aspekti

Slika 1. Broj zaposlenih

Tablica 1. Socijalni aspekti

Parametri	Izračun	2016	2017	2018
Procjena zdravstvene sposobnosti	Dani bolovanja/(radni dani x broj zaposlenih) x 100	4,29	5,39	6,75
Procjena ozljeda	Izostanak s posla zbog ozljede/(radni dani x broj zaposlenih) x 100	0,27	1,10	0,33
Procjena fluktuacije zaposlenosti	Prestanak radnog odnosa/broj zaposlenih x 100	3,14	3,85	6,25
Plaćeni prekovremeni	Broj plaćenih prekovremenih sati/Ukupan broj radnih sati x 100	0,31	0,65	0,60
Radni staž	Prosjek radnog staža	14,5	14,5	15,5

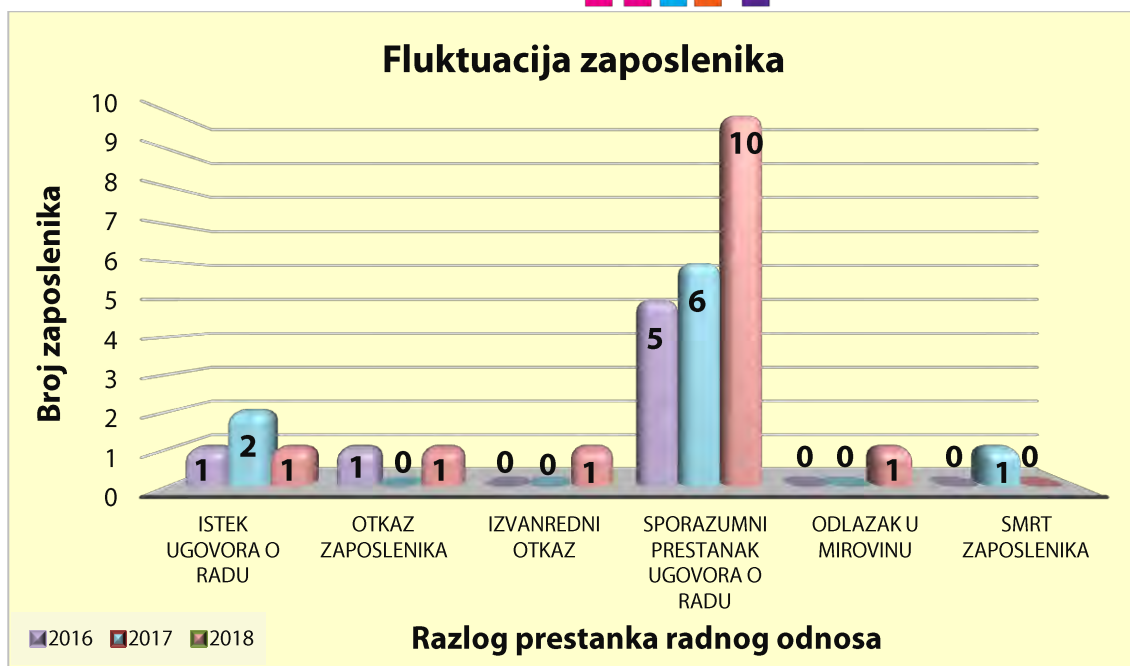

Slika 2. Socijalni aspekti

Procjena zdravstvene sposobnosti: Veći broj zaposlenika koji su na dugotrajnom bolovanju.

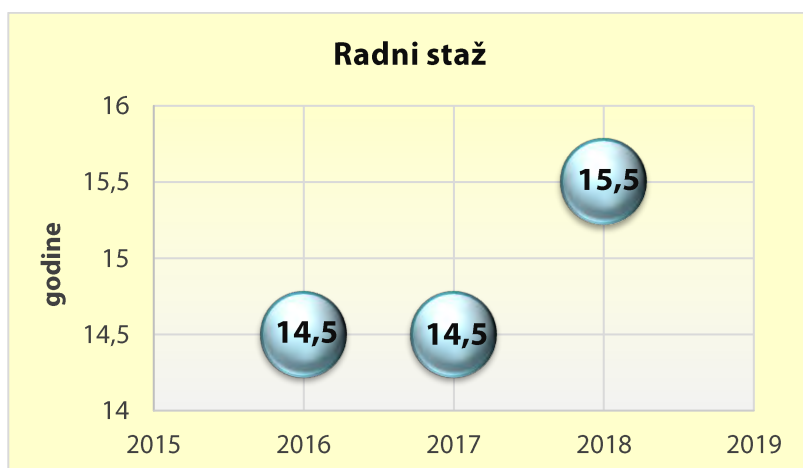
Procjena ozljeda: 12 ozljeda na radu, dok je u prethodnoj godini bilo 13. Nije bilo težih ozljeda.

Procjena fluktuacije zaposlenosti: U 2018. tvrtku je napustilo 14 djelatnika, 5 više nego u prethodnoj godini.

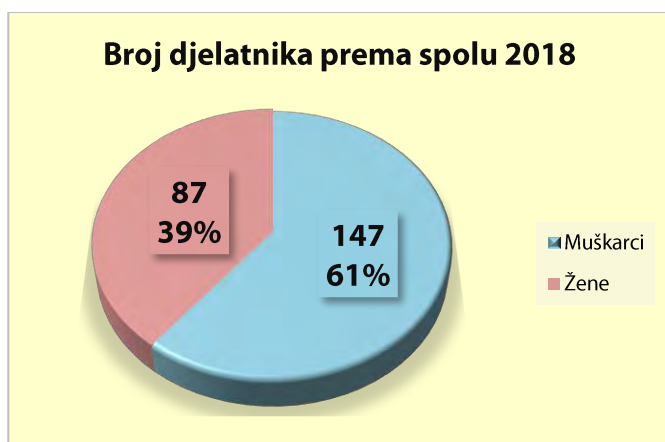

Slika 3. Fluktuacija zaposlenika

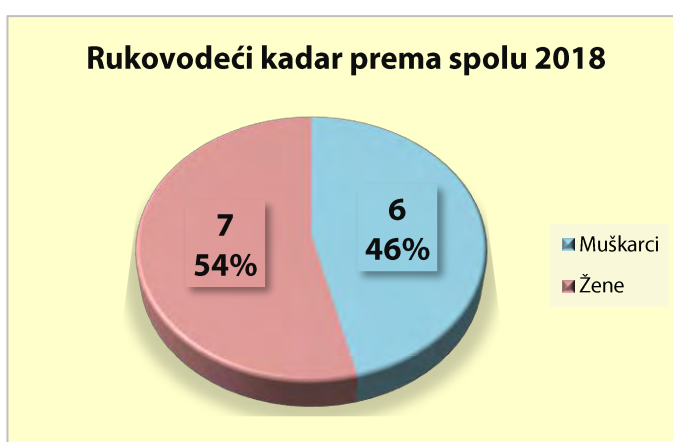
U 2018. tvrtku je napustilo 14 djelatnika, 5 više nego u prethodnoj godini

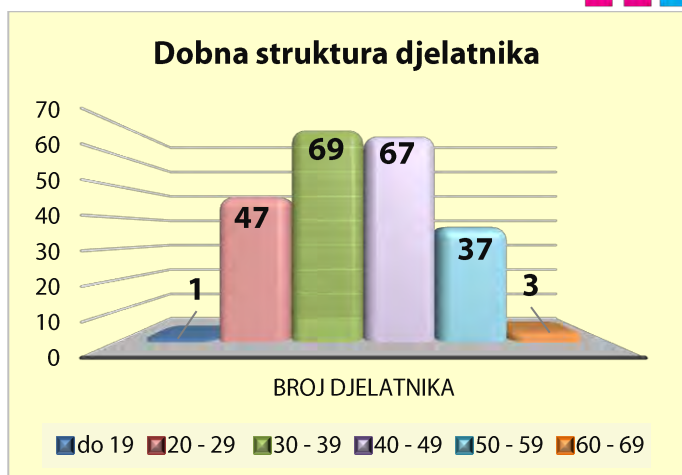
Slika 4. Prosjek radnog staža

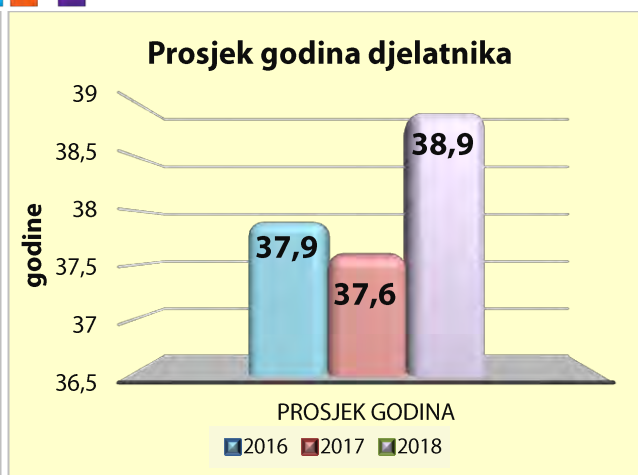
Slika 5. Broj djelatnika prema spolu

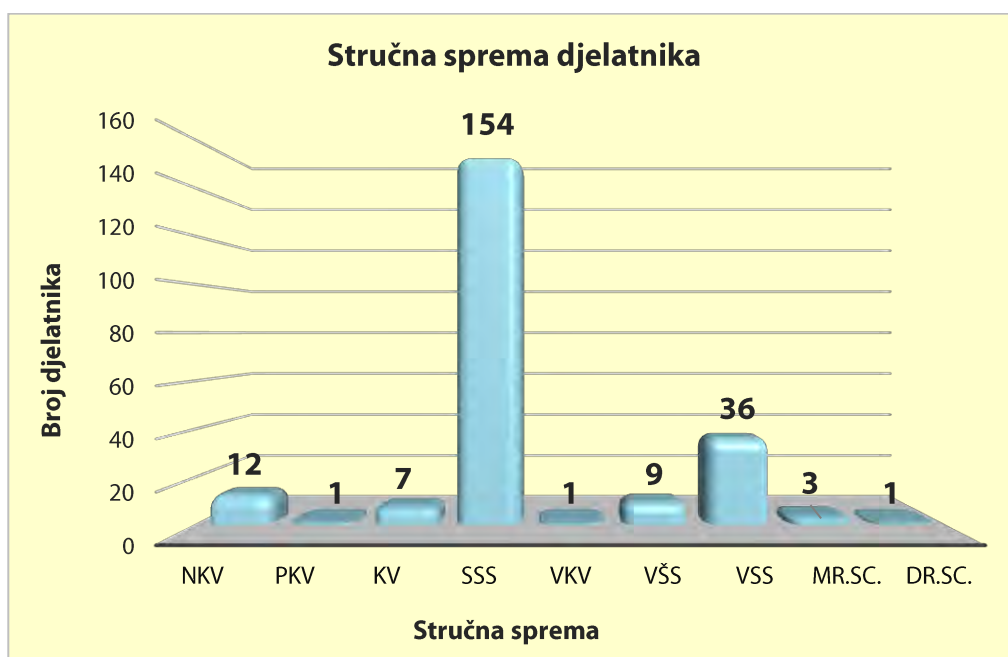
Slika 6. Rukovodeći kadar prema spolu

Slika 7. Dobna struktura djelatnika

Slika 8. Prosjeak godina

Slika 9. Stručna sprema djelatnika

NKV - niža stručna sprema/nekvalificirani radnik

PKV – polukvalificirani radnik

KV - srednja stručna sprema/kvalificirani radnik

SSS - srednja stručna sprema, 3-godišnja škola

VKV - srednja stručna sprema, 4-godišnja škola/visokokvalificirani radnik

VŠS - viša stručna sprema ili specijalist

VSS - visoka stručna sprema, magistar struke

mr. sc. – Magistar, magistar znanosti

dr. sc. – Doktor, doktor znanosti

Slika 10. Zaposlenici s invaliditetom

I dalje u tvrtki imamo zaposlena 2 djelatnika s invaliditetom.

4. Ciljevi i indikatori zaštite okoliša

Tablica 2. Indikatori

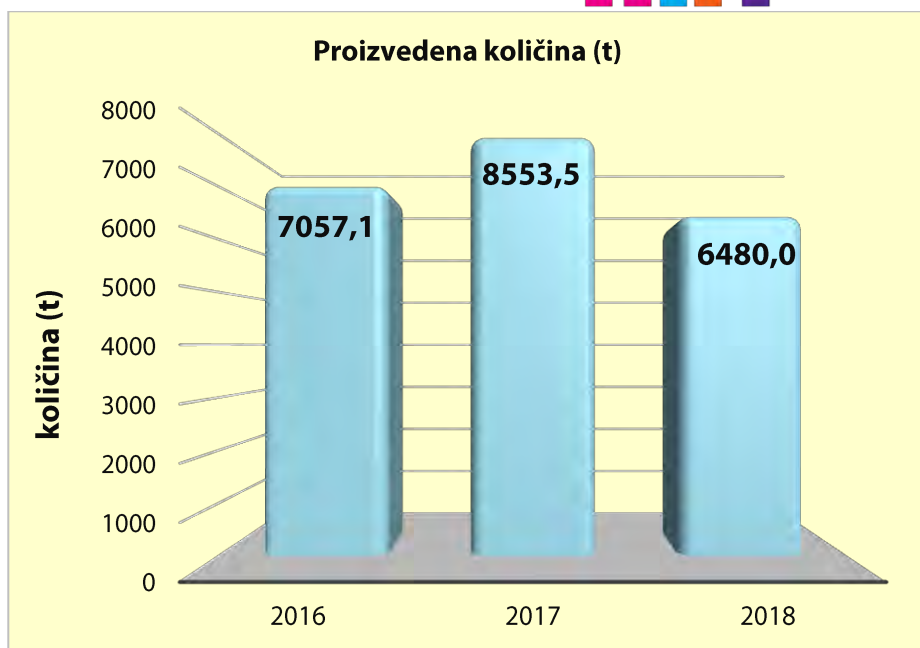
Aspekti	Izravni/ neizravni	Opći cilj	Stanje 2016	Stanje 2017	Stanje 2018	Prognoza/ Pojedinačni cilj za za 2019
Sirovine (t/t)	Izravni	Materijali- učinkovitost utroška	1,1	1,1	1,1	1,1
Konvencionalne (k:o %)	Izravni	Materijali- učinkovitost utroška	33	29	40	35
¹ Ostala sredstva (kg/t)	Izravni	Emisije - zaštita voda, tla	2,5	2,9	2,5	2,3
Sredstva za čišćenje (kg/t)	Izravni	Emisije - zaštita voda, tla	0,5	0,4	0,6	0,4
Energija (kWh/t)	Izravni	Energetska učinkovitost	1635,0	1809,3	1836,1	1800,0
El. energija(kWh/t)	Izravni	Energetska učinkovitost	216,8	224,5	259,8	250,0
Plin, UNP(kWh/t)	Izravni	Energetska učinkovitost	1235,9	1497,6	1519,8	1500,0
Voda (m ³ /t)	Izravni	Zaštita voda	2,2	2,6	2,7	2,5
Pakovni materijal (kg/t)	Izravni	Materijali- učinkovitost utroška	243,4	244,0	243,6	240,0
Pakovni karton(kg/t)	Izravni	Materijali- učinkovitost utroška	209,2	208,2	208,9	200,0
Pakovni folija(kg/t)	Izravni	Materijali- učinkovitost utroška	29,6	30,5	29,9	29,0
Otpadna voda (m ³ /t)	Izravni	Zaštita voda	2,6	2,6	3,2	3,0
Otpad (kg/t)	Izravni	Upravljanje otpadom	48,4	42,3	43,2	40,0
Otpadna višeslojna folija	Izravni	Upravljanje otpadom	29,3	22,2	28,2	25,0
Nusproizvodi (kg/t)	Izravni	Upravljanje otpadom	6,5	2,7	4,2	4,0
Upotreba opasnih tvari	Izravni	Emisije - zaštita voda, tla	2,5	2,9	2,5	2,4
CO ₂ -eq (kg/t)	Izravni	Emisije - zaštita zraka	352,7	380,3	363,9	360,0
SO ₂ (kg/t)	Izravni	Emisije - zaštita zraka	0,04	0,02	0,01	0,01
NO ₂ (kg/t)	Izravni	Emisije - zaštita zraka	0,05	0,02	0,01	0,01
CO (kg/t)	Izravni	Emisije - zaštita zraka	0,01	0,01	0,01	0,01
*Nabava	Neizravni	Zaštita okoliša općenito				
**LCA	Izrav/Neizr	Čistija proizvodnje				
Komunalni otpad (t/t)	Izravni	Upravljanje otpadom	5,0	3,9	4,0	3,8

5. Ekobilanca

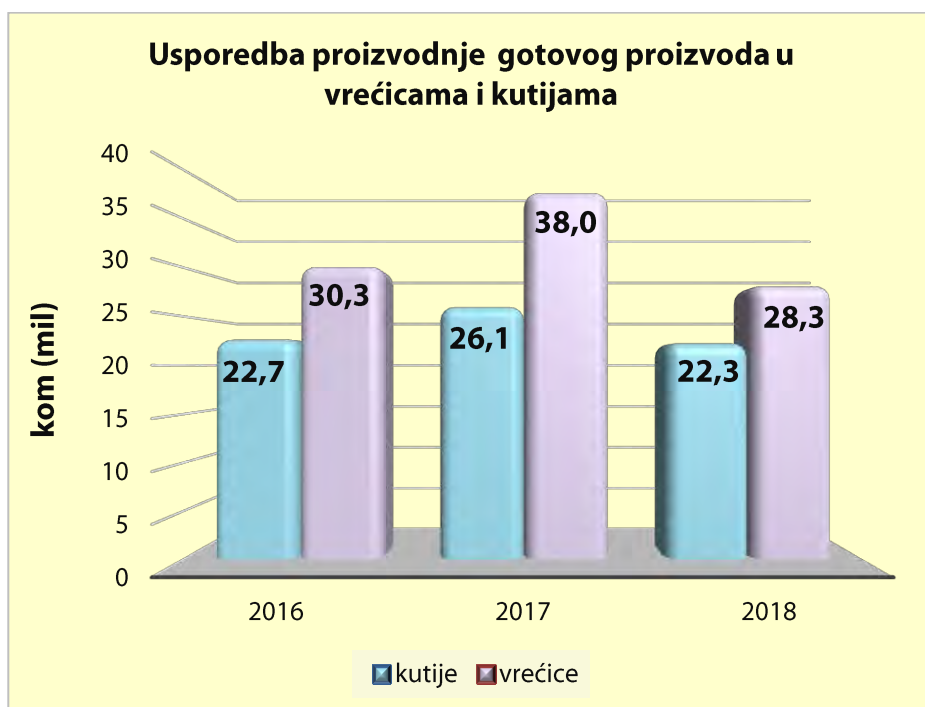
Tablica 3. Ulaz vs. Izlaz

ULAZ	2016	2017	2018	% 2018 vs. 2017
Sirovine (organske + konvencionalne) (t)	7796,8	9531,0	7269,0	-23,7
Ostala sredstva (t)	17,7	24,5	16,4	-33,1
Sredstva za čišćenje (t)	3,2	3,7	3,9	5,4
Energija (MWh)	11538,5	15475,8	11897,61	-23,1
Voda (m ³)	15550	22382	17542	-21,6
Pakovni materijal (t)	1717,7	2086,7	1578,5	-24,4
IZLAZ				
Proizvodi (t)	7057,1	8553,5	6480,0	-24,2
Otpadne vode (m ³)	18689	22109	20862	-5,6
Otpad (t)	341,5	362,1	280,1	-22,6
Nusproizvodi (t)	206,8	189,8	182,8	-3,7
Emisije (t)	2489,7	3253,4	2358,1	-27,5

5.1. Proizvodi

Slika 11. Proizvedena količina u tonama

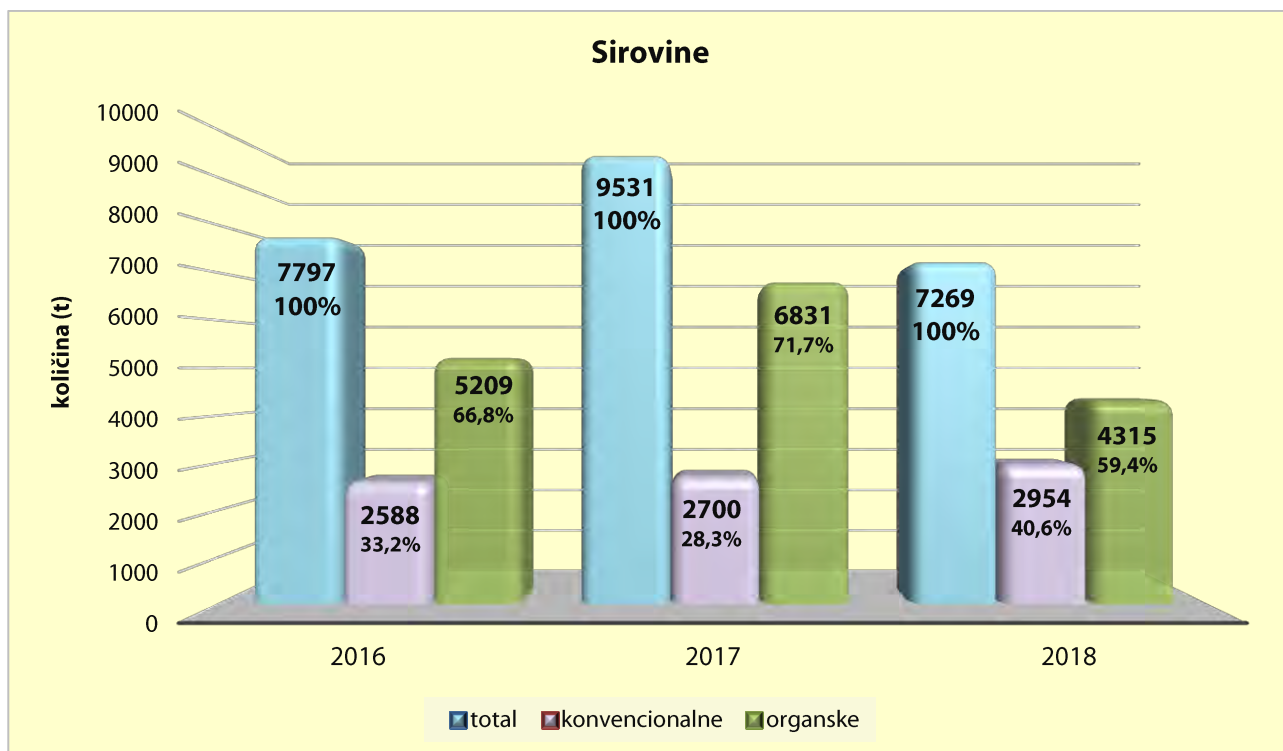

Slika 12. Proizvedena količina u komadima (vrećice/kutije)

5.2. Organske sirovine

Tablica 4. Sirovine

Sirovine (t)	2016	2017	2018	% 2018 vs. 2017
Organske sirovine	5208,6	6831,0	4315,0	-36,8
Konvencionalne sirovine	2588,2	2700,0	2954,0	9,4
Ukupno (t)	7796,8	9531,0	7269,0	-23,7

Slika 13. Odnos organskih i konvencionalnih sirovina

I dalje se koristi više organskih sirovina (59,4%) u odnosu na konvencionalne (40,6%).

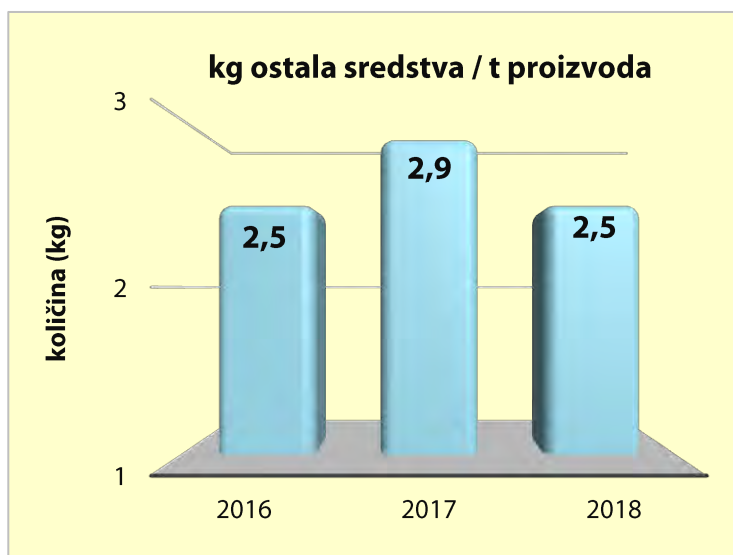
5.3. Ostala sredstva

Tablica 5. Uporaba ostalih sredstava

Ostala sredstva (kg)	2016	2017	2018	%2018 vs. 2017
Sol, NaCl (kem. obrada vode, količina soli)	2075,0	4240,0	2960,0	-30,2
Ljepilo (jedinične i transportne kutije)	11396,0	14249,4	9144,8	-35,8
Neutralizacija (tretman otp. voda – NaOH, HCl)	3211,0	4980,8	3530,0	-29,1
Sredstva za podmazivanje i ulja	745,6	675,8	529,0	-21,7
Plin (laboratorij)	100,0	140,0	90,0	-35,7
Tinta + Otapala	130,0	145,5	93,5	-35,7
Otapala (laboratorij)	37,0	41,9	40,6	-3,2
Ukupno (kg)	17694,6	24473,4	16387,9	-33,0

Tablica 6. Odnos uporabe ostalih sredstava i proizvoda u t

Ostala sredstva (kg/t proizvoda)	2016	2017	2018
Sol, NaCl (kem. obrada vode, količina soli)	0,29	0,50	0,46
Ljepilo (jedinične i transportne kutije)	1,61	1,67	1,41
Neutralizacija (tretman otp. voda – NaOH, HCl)	0,46	0,58	0,54
Sredstva za podmazivanje i ulja	0,11	0,08	0,08
Plin (laboratorij)	0,01	0,02	0,01
Tinta + Otapala	0,02	0,02	0,01
Otapala (laboratorij)	0,01	0,005	0,01
Ukupno (kg/t)	2,5	2,9	2,5

Slika 14. Odnos uporabe ostalih sredstava i proizvoda u t

Došlo je do smanjenja potrošnje ostalih sredstava zbog smanjenja proizvodnje, ali po toni gotovog proizvoda potrošnja je više/manje ista.

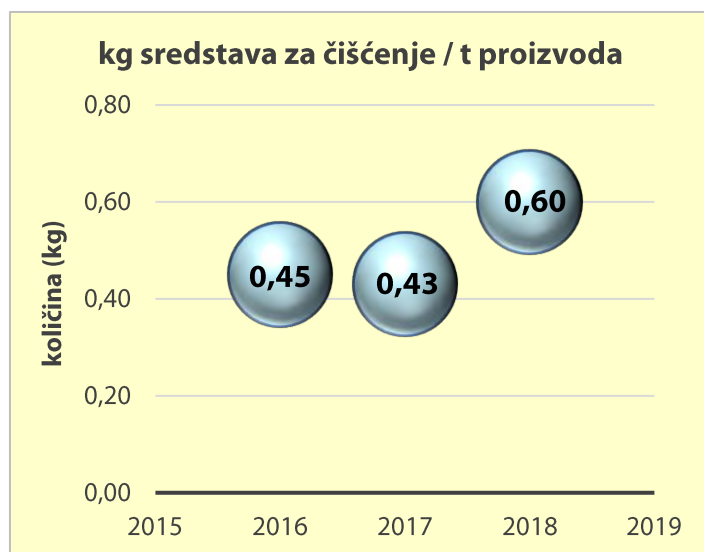
5.4. Sredstva za čišćenje

Tablica 7. Sredstva za čišćenje

Sredstva za čišćenje (kg)	2016	2017	2018	% 2018 vs. 2017
Sredstva za čišćenje i dezinfekciju	1212,3	1206,2	1424,6	18,1
Sredstva za pranje rublja	120,0	54,0	12,0	-77,8
Sredstva za pranje (detergenti za suđe)	207,8	273,8	263,6	-3,7
Ostala sredstva (sapun + ostalo)	1665,3	2146,2	2167,1	1,0
Ukupno (kg)	3205,4	3680,2	3867,3	5,1

Tablica 8. Odnos sredstava za čišćenje i proizvoda u t

Sredstva za čišćenje (kg/t proizvoda)	2016	2017	2018
Sredstva za čišćenje i dezinfekciju	0,17	0,14	0,22
Sredstva za pranje rublja	0,02	0,01	0,002
Sredstva za pranje (detergenti za suđe)	0,03	0,03	0,04
Ostala sredstva (sapun + ostalo)	0,24	0,25	0,33
Ukupno (kg/t)	0,45	0,43	0,60

Slika 15. Odnos sredstava za čišćenje i proizvoda u t

Sredstva za čišćenje i dezinfekciju: do sredine studenog 2018. godine valjci su radili 5 dana u tjednu, kao i oprema, te je bilo više pranja i čišćenja.

Sredstava za pranje rublja: smanjenje potrošnje jer perilica za rublje nije radila veći dio godine.

Sredstva za pranje (detergenti za suđe): potrošnja je više/manje ista.

Ostala sredstva: Smanjenje proizvodnje, ali se povećao broj čišćenja, pa je došlo do povećanja potrošnje po toni gotovog proizvoda.

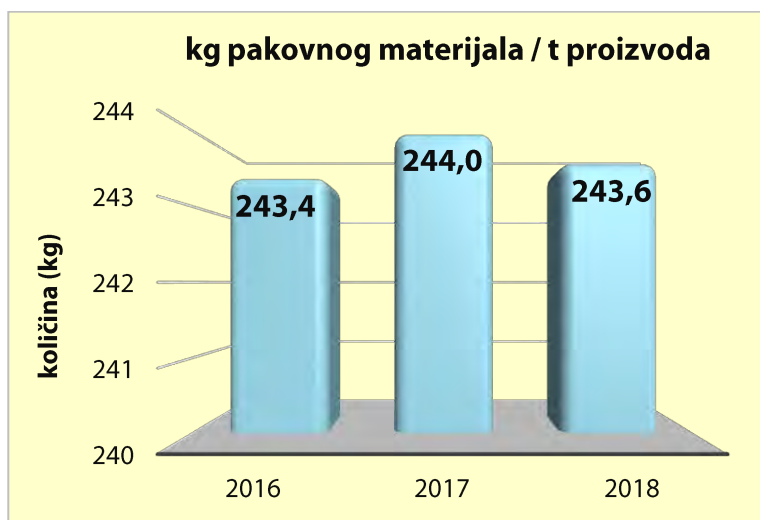
5.5. Pakovni materijal

Tablica 9. Pakovni materijal

Pakovni materijal (t)	2016	2017	2018	% 2018 vs. 2017
Aluminijska folija	208,9	260,6	193,9	-25,6
Jedinične kutije	825,9	994,0	758,2	-23,7
Transportne kutije	650,4	786,7	595,5	-24,3
Naljepnice	4,5	6,2	4,8	-22,9
Stretch	28,0	39,2	26,1	-33,4
Ukupno	1717,7	2086,7	1578,5	-24,4

Tablica 10. Odnos pakovnog materijala i proizvoda u t

Pakovni materijal (kg/t proizvoda)	2016	2017	2018
Aluminijska folija	29,6	30,5	29,9
Jedinične kutije	117,0	116,2	117,0
Transportne kutije	92,2	92,0	91,9
Naljepnice	0,6	0,7	0,7
Stretch	4,0	4,6	4,0
Ukupno (kg/t)	243,4	244,0	243,6

Slika 16. Odnos pakovnog materijala i proizvoda u t

S obzirom na proizveden manji broj vrećica/kutija gotovog proizvoda smanjena je i potrošnja pakovnog materijala, no po toni gotovog proizvoda, potrošnja je više-manje ista.

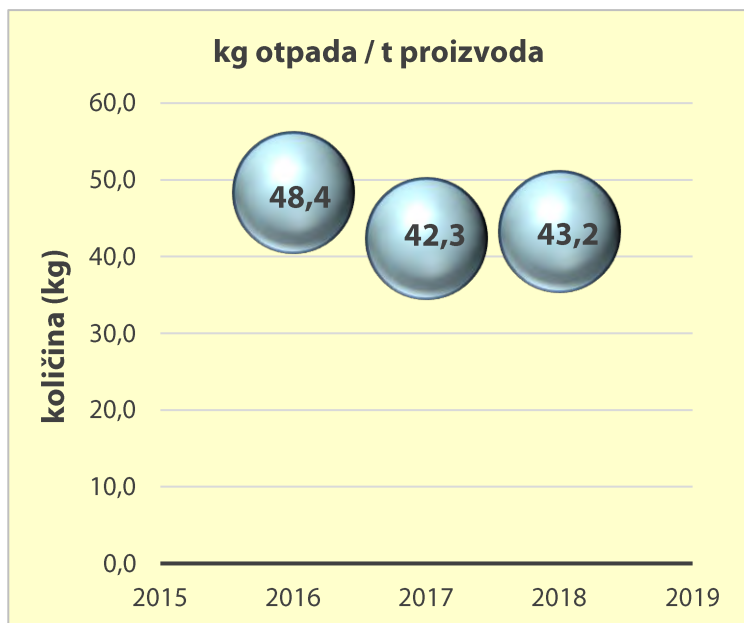
5.6. Otpad

Tablica 11. Otpad

Otpad (t)	2016	2017	2018	% 2018 vs. 2017
Papir i karton	254,6	262,4	194,2	-26,0
Plastika	10,1	25,7	20,0	-22,3
Višeslojna ambalaža	39,2	39,5	36,1	-8,6
Bio otpad	2,6	2,1	1,7	-19,0
Opasni otpad	2,6	1,4	3,8	171,4
Komunalni otpad	35,0	33,1	26,0	-21,4
Ukupno	341,5	362,1	280,1	-22,7

Tablica 12. Odnos proizvedenog otpada i proizvoda u t

Otpad (kg/t proizvoda)	2016	2017	2018
Papir i karton	36,1	30,7	30,0
Plastika	1,4	3,0	3,1
Višeslojna ambalaža	5,6	4,6	5,6
Bio otpad	0,0004	0,0002	0,0003
Opasni otpad	0,4	0,2	0,6
Komunalni otpad	5,0	3,9	4,0
Ukupno (kg/t)	48,4	42,3	43,2

Papir i karton: Proizveden je manji broj komada gotovog proizvoda, time je i potrošnja pakovnog materijala od papira i kartona manja, te ima i manje otpada od papira i kartona, no po toni gotovog proizvoda količina otpada je više/manje ista.

Plastika: Smanjena količina otpada od plastike zbog smanjenja proizvodnje, no po toni gotovog proizvoda količina otpada je više/manje ista.

Višeslojna ambalaža: Zbrinjavana je aluminijska folija kojoj je istekao rok, te se više nije mogla koristiti u proizvodnji, stoga je po toni gotovog proizvoda povećana potrošnja.

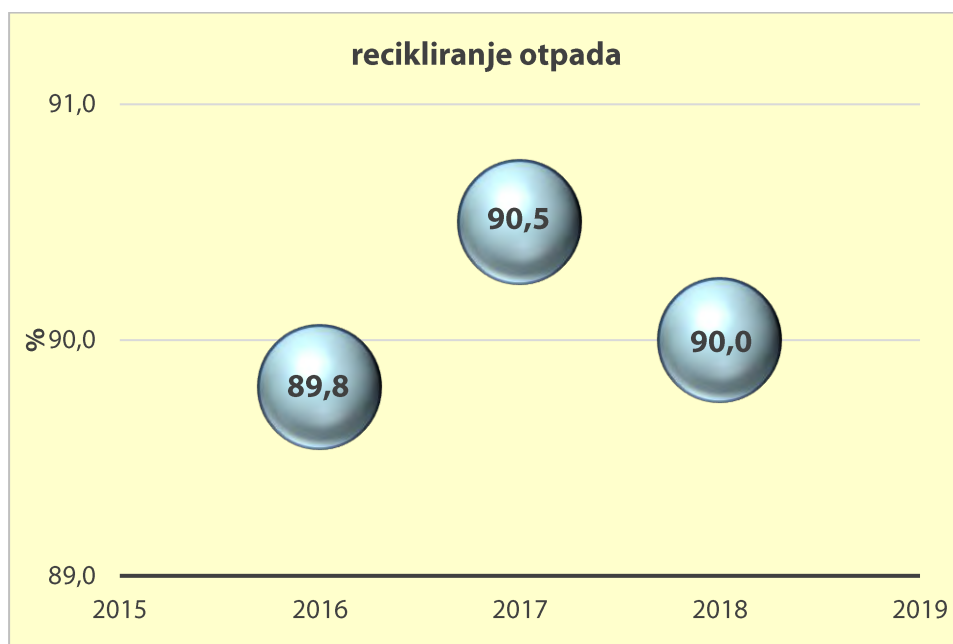
Bio otpad: otpad nastao prilikom košnje trave i čišćenja okoliša (granje, lišće, trava...)

Opasni otpad: zamjena olovnih baterija gel baterijama, radi se sukcesivno..

Komunalni otpad: Pažljivije razdvajanje otpada unutar svih odjela u tvrtki.

Slika 17. Odnos proizvedenog otpada i proizvoda u t

5.6.1. Recikliranje otpada

Slika 18. Recikliranje otpada

Redovito održavanje edukacija svih djelatnika na temu sortiranja otpada. Poticanje zaposlenika na stjecanje navike razvrstavanja otpada kako na radnom mjestu tako i u prostorijama za odmor, restoranu, vanjskom prostoru, te u svom domu.

Na internoj televiziji tvrtke koja je dostupna svim djelatnicima, svakodnevno se prikazuju edukativni video isječci o otpadu.

Cilj za 2019. nam je još povećati količinu otpada koji se reciklira, najmanje za 1%.

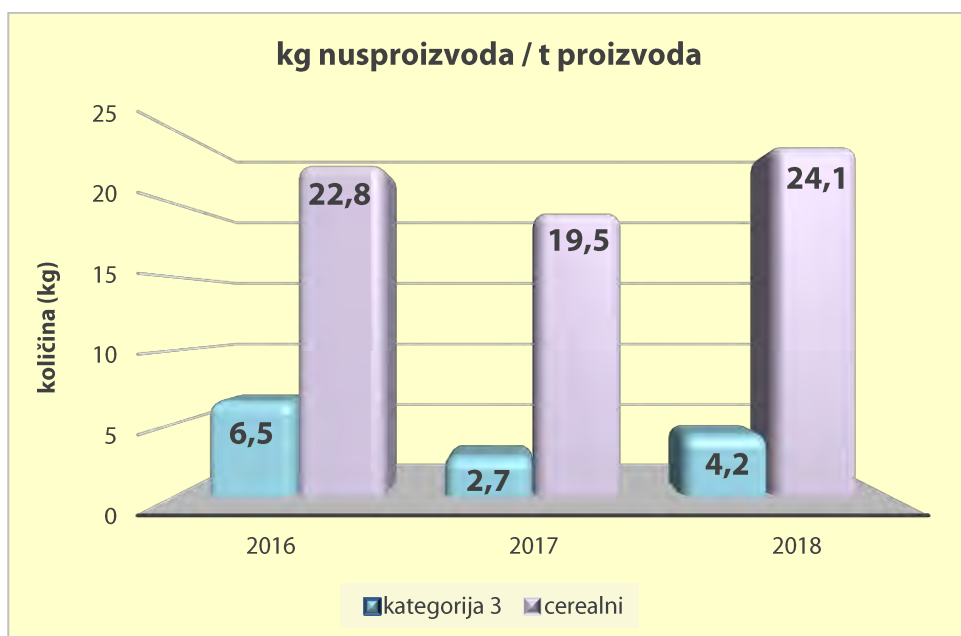
5.7. Nusproizvodi

Tablica 13. Nusproizvodi

Nusproizvod (t)	2016	2017	2018	% 2018 vs. 2017
Kategorija 3	46,2	22,8	26,9	18,0
Cerealni	160,6	167,0	155,9	-6,6
Ukupno (t)	206,8	189,8	182,8	-3,7

Tablica 14. Odnos nusproizvoda i proizvoda u t

Nusproizvod kg/t proizvoda	2016	2017	2018
Kategorija 3	6,5	2,7	4,2
Cerealni	22,8	19,5	24,1
Ukupno (kg/t)	29,3	22,2	28,2

Slika 19. Odnos nusproizvoda i proizvoda u t

Imamo dvije vrste nusproizvoda – cerealni (suhi i mokri) i nusproizvod kategorije 3 (animalnog podrijetla).

Povećana količina nusproizvoda po toni gotovog proizvoda jer smo zbog pogrešaka u proizvodnji imali dosta materijala (nusproizvoda) koji smo zbrinuli u bioplinskom postrojenju.

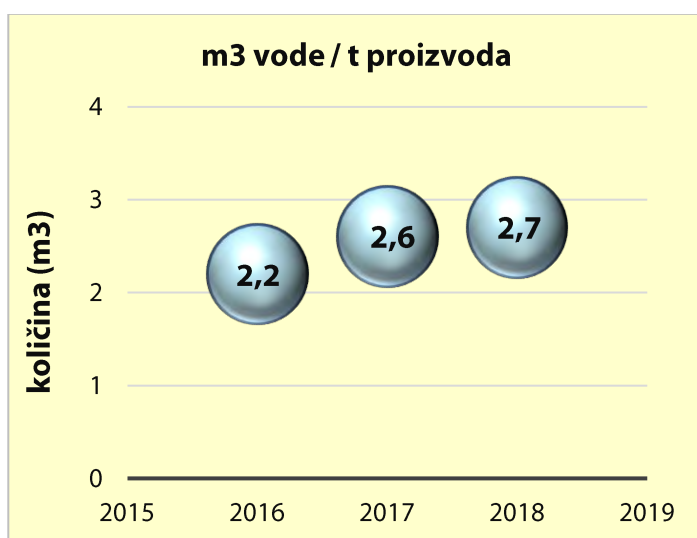
5.8. Voda

Tablica 15. Korištenje vode

Voda (m ³)	2016	2017	2018	% 2018 vs. 2017
Javni vodovod	15550,0	22382,0	17542,0	-21,6
Ukupno (m³)	15550,0	22382,0	17542,0	-21,6

Tablica 16. Odnos korištenja vode i proizvoda u t

Voda (m ³ /t proizvoda)	2016	2017	2018
Javni vodovod	2,2	2,6	2,7
Ukupno (m³/t)	2,2	2,6	2,7

Slika 20. Odnos korištenja vode i proizvoda u t

Smanjenje proizvodnje prati i smanjenje potrošnje vode. Povećanje po toni gotovog proizvoda jer je bilo više pranja i čišćenja u proizvodnji.

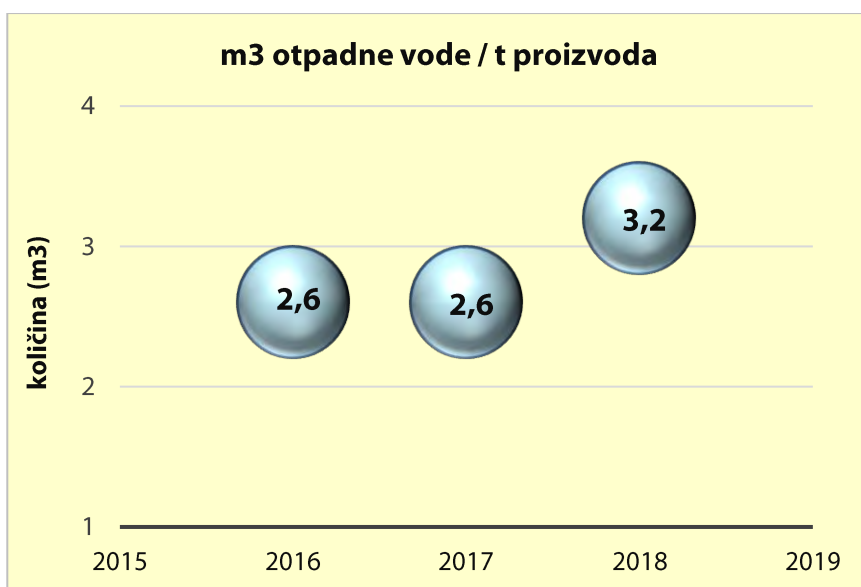
5.9. Otpadne vode

Tablica 17. Otpadne vode

Otpadne vode (m ³)	2016	2017	2018	% 2018 vs. 2017
Direktni ispust u kontrolno okno u sustav javne odvodnje	18689,0	22109,0	20862,0	-5,6
Ukupno (m³)	18689,0	22109,0	20862,0	-5,6

Tablica 18. Odnos otpadnih voda i proizvoda u t

Otpadne vode (m ³ /t proizvoda)	2016	2017	2018
Direktni ispust u kontrolno okno u sustav javne odvodnje	2,6	2,6	3,2
Ukupno (m³/t)	2,6	2,6	3,2

Slika 21. Odnos otpadnih voda i proizvoda u t

Od 2016. pratimo količinu oborinskih otpadnih voda, te u ovoj Izjavi možemo dati usporedbu zadnje tri godine. Količina ispuštene otpadne vode se smanjila, no po toni gotovog proizvoda količina je veća u odnosu na prethodnu godinu zbog veće količine oborinskih otpadnih voda, te većeg broja čišćenja i pranja u proizvodnji.

5.10. Energija

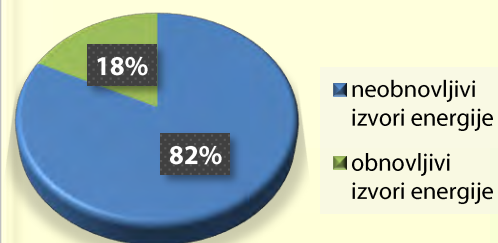
Tablica 19. Energija

Energija	2016	2017	2018	% 2018 vs. 2017
Gorivo (službeni automobili)	282,1	281,90	255,39	-9,40
Ekstra lako loživo ulje	898,48	348,80	5,32	-98,47
UNP	8722,01	12809,98	9848,45	-23,12
Električna energija	1529,89	1920,13	1683,6	-12,32
Pelete	106,05	114,98	104,85	-8,81
Ukupno (MWh)	11538,54	15475,79	11897,61	-23,12

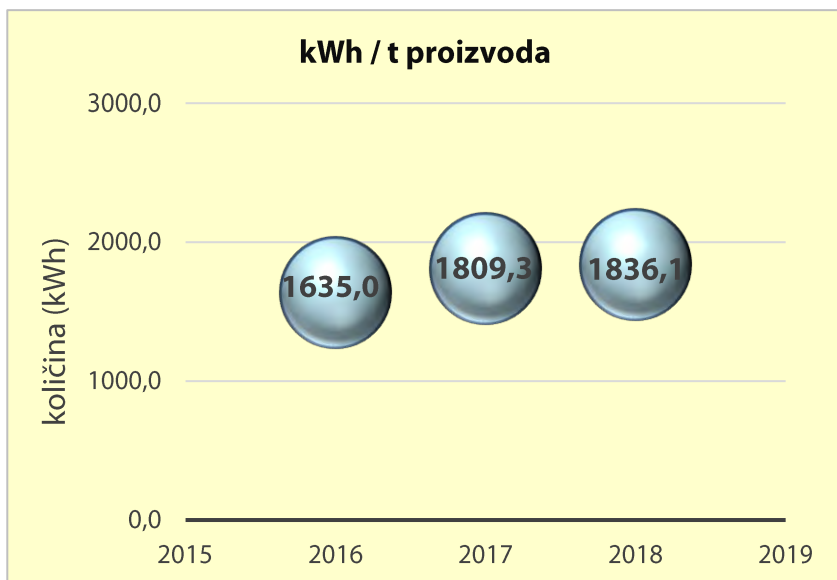
Tablica 20. Odnos utrošene energije i proizvoda u t

Energija (kWh/t proizvoda)	2016	2017	2018
Gorivo (službeni automobili)	40,0	33,0	39,4
Ekstra lako loživo ulje	127,3	40,8	0,8
UNP	1235,9	1497,6	1519,8
Električna energija	216,8	224,5	259,8
Pelete	15,0	13,4	16,2
Ukupno (kWh/t)	1635,0	1809,3	1836,1

% obnovljivi vs. neobnovljivi izvori energije

Slika 22. Odnos otpadnih voda i proizvoda u t

Slika 23. Odnos utrošene energije i proizvoda u t

Gorivo: iz godine u godinu smanjuje se broj službenih putovanja.

Električna energija i UNP: Povećana potrošnja po toni gotovog proizvoda jer je do sredine studenog valjak radio 5 dana u tjednu, pa smo imali puno više praznog hoda (češće grijanje/pranje valjka, grijanje/hlađenje prostora u kojem nitko nije boravio). Nakon sredine studenog valjak radi 7 dana u tjednu, dok oprema i dalje radi 5 dana.

I dalje se koristi samo električna energija iz 100% obnovljivih izvora!

Pelete: koriste se za grijanje upravne zgrade, povećanje s obzirom na hladniju zimu u odnosu na prethodnu godinu

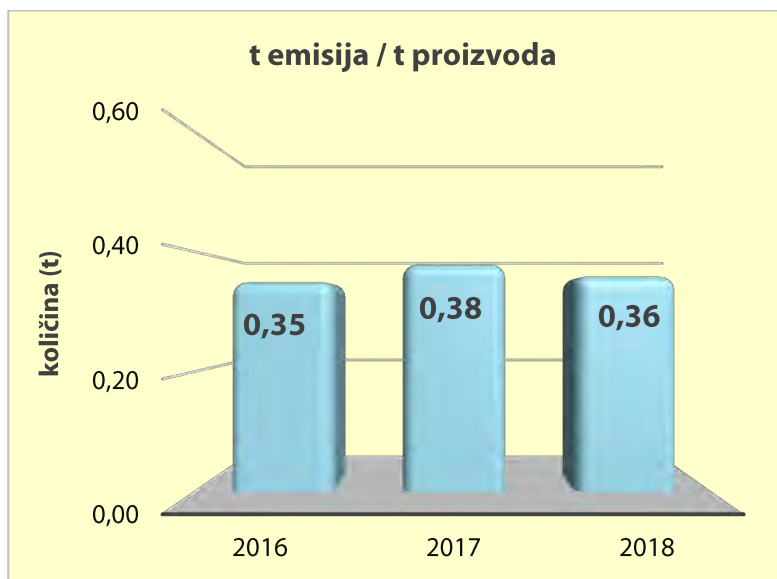
5.11. Emisije

Tablica 21. Emisije u zrak

Emisije (t)	2016	2017	2018	% 2018 vs. 2017
CO _{2-eq}	2489,0	3253,00	2358,00	-27,5
NO _x	0,32	0,15	0,04	-73,3
SO ₂	0,25	0,13	0,04	-69,2
CO	0,10	0,09	0,10	11,1
Ukupno (t)	2489,7	3253,37	2358,1	-27,5

Tablica 22. Odnos emisija u zrak i proizvoda u t

Emisije (t/t proizvoda)	2016	2017	2018
CO _{2-eq}	0,3527	0,38031	0,36389
NO _x	0,00005	0,00002	0,00001
SO ₂	0,00004	0,00002	0,00001
CO	0,00001	0,00001	0,00001
Ukupno (t/t)	0,35	0,38	0,36

Slika 24. Odnos emisija u zrak i proizvoda u t

Emisije: prema toni gotovog proizvoda emisije su više-manje iste.

Prema Uredbi o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (NN 87/2017) članak 91.st.2 i prilog 9 na nepokretnim izvorima napravljena je provjera onečišćujućih tvari u zrak čije se vrijednosti uspoređuju navedenom Uredbom.

Prema Izvještaju o rezultatima mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora emisijske koncentracije NO_x, CO, dimni broj, rezultati udovoljavaju GVE iz čl. 91 (2) „Uredbe o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora“ (NN 87/2017).

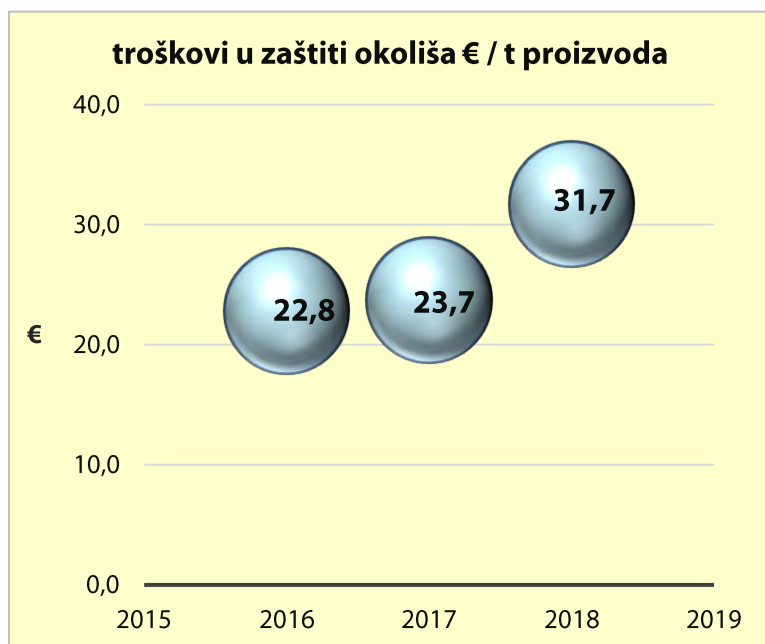
6. Troškovi u zaštiti okoliša

Tablica 23. Troškovi zaštite okoliša

Troškovi u zaštiti okoliša (€)	2016	2017	2018	% 2018 vs. 2017
Voda	11040,9	15961,4	12683,7	-20,5
Otpadne vode (korištenje, kanaliziranje)	12036,3	17426,2	13834,8	-20,6
Zaštita voda	7235,2	8410,2	7477,7	-11,1
Otpad	24502,0	24918,8	31589,4	26,8
Električna energija	114472,2	143696,2	145632,4	1,3
Prodaja otpada (CE-ZA-R/e-Kolektor)	-8418,7	-7911,3	-5733,6	-27,5
Ukupno (EUR)	160867,9	202501,5	205484,4	1,5

Tablica 24. Odnos troškova u zaštiti okoliša i proizvoda u t

Troškovi u zaštiti okoliša (€/t proizvoda)	2016	2017	2018
Voda	1,6	1,9	2,0
Otpadne vode (korištenje, kanaliziranje)	1,7	2,0	2,1
Zaštita voda	1,0	1,0	1,2
Otpad	3,5	2,9	4,9
Električna energija	16,2	16,8	22,5
Prodaja otpada	-1,2	-0,9	-0,9
Ukupno (€/t)	22,8	23,7	31,7

Slika 25. Odnos troškova u zaštiti okoliša i proizvoda u t

Voda: smanjenjem proizvodnje, smanjena je i potrošnja vode, no po t gotovog proizvoda troškovi su veći jer je bilo više pranja i čišćenja nego prethodne godine.

Otpadne vode: Smanjenje potrošnje vode, prati i smanjenje ispuštene otpadne vode, time su i troškovi smanjeni.

Električna energija: Potrošena je otprilike ista količina električne energije, no troškovi su veći jer je porasla cijena električne energije.

Zaštita voda: povećanje jer se plaća Hrvatskim vodama po privremenom obračunu.

Prodaja otpada: Manji su prihodi jer smo imali manje otpada od metala nego u prethodnoj godini, te nam je ugovorna tvrtka prestala plaćati naknadu za odvoz papira i kartona i plastike, ali po toni gotovog proizvoda prihodi su isti kao i prethodne godine.

7. Društveno odgovorno poslovanje

U studenom 2018., u organizaciji Hrvatske gospodarske komore i Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj održana je jedanaesta dodjela nagrade Indeks DOP-a za najbolja postignuća u društveno odgovornom poslovanju. Dodjela je održana u sklopu Konferencije o društveno odgovornom poslovanju, a radi se o metodi procjene društvene odgovornosti poduzeća u Hrvatskoj koja poduzećima omogućuje objektivno upravljanje, praćenje, mjerenje i interpretiranje vlastitih specifičnih utjecaja. HiPP Croatia d.o.o. dobitnik je nagrade u kategoriji srednjih poduzeća

INDEKS DOP-a
DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE U HRVATSKOJ

Metodologija Indeksa DOP-a?

Metodologija definira niz kriterija za ocjenjivanje u sedam osnovnih područja

- ekonomska održivost
- uključenost društveno odgovornog poslovanja u poslovnu strategiju
- radna okolina
- zaštita okoliša
- tržišni odnosi
- odnosi sa zajednicom
- odgovorne politike raznolikosti i zaštite ljudskih prava

Područja	Ostvareno	Prosjek skupine	Najbolji rezultat
1. Usmjerenost poduzeća na ekonomsku održivost	100,00	84,35	100,00
2. Uključenost DOP-a i OR-a u poslovnu strategiju	100,00	53,81	100,00
3. Odgovorne politike i prakse u radnoj okolini	79,59	52,48	
3.a Odgovorna politika zapošljavanja	88,89	58,20	88,89
3.b Adekvatne plaće i beneficije – vrednovanje rada	100,00	53,48	100,00
3.c Ulaganje u obrazovanje i zapošljivost zaposlenika	72,73	42,42	72,73
3.d Kvaliteta i sigurnost radnih uvjeta	42,86	62,59	100,00
3.e Suradnička i organizacijska klima	77,78	49,74	100,00
4. Odgovorne politike i prakse upravljanja okolišem	92,86	57,54	
4.a Upravljanje	100,00	70,75	100,00
4.b Mjerenje i praćenje utjecaja na okoliš	100,00	56,35	100,00
4.c Provedba mjera zaštite okoliša	100,00	55,36	100,00
4.d Dionici i upravljanje okolišem	100,00	56,19	100,00
4.e Dodatna pitanja obvezna za proizvodna poduzeća	81,25	36,31	100,00
5. Društveno odgovorno poslovanje u tržišnim odnosima	100,00	58,46	
5.a Odnosi s dobavljačima	100,00	61,31	100,00
5.b Odnosi s kupcima i potrošačima	90,00	67,62	100,00
5.c Dioničari i korporativno upravljanje	100,00	31,48	100,00
5.d Konkurencija	100,00	49,52	100,00
6. Društveno odgovorni odnosi sa zajednicom	93,10	53,04	
6.a Briga o lokalnom i društvenom razvoju	90,91	56,28	90,91
6.b Lobiranje i javno zagovaranje	100,00	42,86	100,00
7. Odgovorne politike raznolikosti i zaštite ljudskih prava	82,61	50,31	

Ukupan broj bodova dodijeljen od strane stručnog povjerenstva **84** od maksimalnih **100**.

8. Program održivog razvoja

Tablica 27. Program održivog razvoja 2018. - 2020.

Aspekt	Ciljevi	Mjere/Program	Datum	Odgovornost	Dionik
Certifikacija, Kvaliteta, Bio	Prednost u komunikaciji, stvaranje kupaca, više organskih materijala	Kontinuirano poboljšanje u okvirima postojeće legislative o hrani, standardima, dobroj proizvođačkoj praksi, dugoročni odnos s partnerima, godišnja procjena dobavljača	31.12.2020.	Upravljanje kvalitetom i poticanje održivog razvoja	Dobavljači / Ugovorne tvrtke
Korupcija	Nulta tolerancija	Etički chart komunikacije unutar tvrtke	31.12.2020.	Svi odjeli	
Odnos prema zaposlenicima	Zadovoljan zaposlenik, smanjenje stope fluktuacije (kritično tržište rada)	Obiteljski uvjeti, upravljanje zdravljem, upravljanje idejama, sportske aktivnosti, humanitarne i dobrovoljne akcije,	31.12.2020.	Management	Zaposlenici
Zadovoljstvo zaposlenika	Zadovoljan zaposlenik, smanjenje stope fluktuacije (kritično tržište rada)	Obiteljski uvjeti, upravljanje zdravljem, upravljanje idejama, sportske aktivnosti ..	31.12.2020.	Financije	
Jednakost spolova	Ljudska prava, dostojanstvo	Nema diskriminacije prilikom zapošljavanja, plaće, godišnje edukacije iz održivosti i društvene odgovornosti, etički chart	31.12.2020.	Upravljanje kvalitetom i poticanje održivog razvoja	
Zapošljavanje i odnos zaposlenika i poslodavca	Pojednostaviti anketu zaposlenika za sljedeći put (neke točke nisu jasne)	Komunikacija sa zaposlenicima o anketi, poboljšanju upitnika za sljedeće godine, razvoj i kvalifikacije, obrazovanje na području proizvodnje hrane	31.05.2018.	Ljudski resursi	
Radni i socijalni uvjeti	Poboljšani socijalni pokazatelji	Edukacije, obuka i bolja oprema za zaštitu (sigurnost na radnom mjestu, zaštita i mjerenje buke, revizija protupožarne zaštite, defibrilator)	31.12.2020.	Zaštita na radu	
Plaće	Iznad prosjeka u djelatnosti proizvodnje hrane	Kolektivni ugovor, godišnji ocjenjivanje, godišnje povećanje plaća zbog kolektivnog ugovora, praćenja indeksa i nagrađivanje	31.12.2020.	Direktor	
Razvoj i kvalifikacije radnika	Vješti i educirani radnici, "talent pool"	Kontinuirano obrazovanje temeljeno na vrednovanju zaposlenika (vanjsko obrazovanje za prehrambenog tehničara stručnjaka iz srednje škole za prehrambene tehničare, informatičko obrazovanje)	31.12.2018.	Upravljanje kvalitetom i poticanje održivog razvoja	
Korupcija	0 tolerancija na pitanje korupcije	Etički chart, pravila upravljanja, kontrola (financijska i materijalna), kontrola poslovanja	31.12.2020.	Pravni poslovi	Maloprodaja
Uvjeti ugovora	Uključiti što više aspekata poslovanja (Opći uvjeti nabave)	Opći uvjeti nabave, Pravni odjel. upravlja ugovorima	31.12.2020.	Pravni poslovi	
Edukacija potrošača	Nutricionistički programi (Izazov u 25 dana)	Komunikacija putem web stranica, TV, reklama, brošura, posjeta, Facebook (Baby club), HiPP smartphone aplikacija; posjete medicinskih predstavnika (liječnika, medicinskih sestara), prodajni predstavnici	23.04.2018.	Prodaja & Marketing	Kupci
Zdravlje potrošača	Nutricionistički programi (Izazov u 25 dana)	Komunikacija putem web stranica, TV, reklama, brošura, posjeta, Facebook (Baby club), HiPP smartphone aplikacija; posjete medicinskih predstavnika (liječnika, medicinskih sestara), prodajni predstavnici	23.04.2018	Prodaja & Marketing	

Sigurnost potrošača	Najbolja kvaliteta proizvoda i ambalaže	Provjera, praćenje i provođenje zahtjeva tržišta, deklaracija	31.12.2020.	Razvoj & Istraživanje	
Služba za potrošače	Više edukacija kako bi pružili najbolju uslugu, "proaktivno"	Obrazovanje i unapređenje usluge, dostupno 8 sati na dan i Facebook 24 sata;	31.12.2020.	Prodaja & Marketing	
Reklamacije	Poboljšanje, uključivanje okolišnih pitanja (ekološka proizvodnja)	Prikupljanje svih reklamacija, ocjenjivanje i pregled; mjesečni i godišnji pregled reklamacija	31.12.2020.	Upravljanje kvalitetom i poticanje održivog razvoja	
Energija	Povećati postotak dobavljača koji prate okoliš iznad prosjeka u auditima i preferirati dobavljače koji posjeduju EMAS	Komunikacija s dobavljačima, razmjena politike zaštite okoliša, 100% zelena energija, prijelaz na GEL baterije (viličari)	31.12.2020.	Upravljanje kvalitetom i poticanje održivog razvoja i uključeni odjeli	Dobavljači / Ugovorne tvrtke
Emisije lokalno	Pratiti EMAS temeljne pokazatelje o lokalnim emisijama i poboljšati performanse	Usporedba podataka emisija unutar državnog izvješća o okolišu	31.12.2020.	Upravljanje kvalitetom i poticanje održivog razvoja	Nadležna tijela
Otpad	Smanjiti komunalni otpad, povećati ponovnu upotrebu, recikliranje	Edukacija, trening	31.12.2020.	Upravljanje kvalitetom i poticanje održivog razvoja	Nadležna tijela
Resursi	Dugoročni i pouzdani dobavljači	Komunikacija, audit, razmjena znanja	31.12.2020.	Nabava, Kontrola kvalitete, Upravljanje kvalitetom i poticanje održivog razvoja	Tržište nabave
Emisije globalno	Smanjenje	Zaštita zraka CO ₂ neutralnom proizvodnjom	31.12.2020.	Upravljanje kvalitetom i poticanje održivog razvoja	Kupci/Javnost
Voda	Monitoring	Oprema za ispitivanje vode	31.12.2020.	Kontrola kvalitete	Nadležna tijela
Otpadna voda	Monitoring	Praćenje otpadnih voda	31.12.2020.	Upravljanje kvalitetom i poticanje održivog razvoja	Nadležna tijela
Kemikalije, sredstva za čišćenje	Monitoring	Optimizacija, smanjenje sredstava za čišćenje	31.12.2020.	Upravljanje kvalitetom i poticanje održivog razvoja, Proizvodnja, Kontrola kval.	Nadležna tijela
Bioraznolikost	Zaštita staništa	Projekt sa sovama i vjetrušama	31.12.2020.	Upravljanje kvalitetom i poticanje održivog razvoja	Kupci/Javnost
Bioraznolikost	Očuvanje autohtonih sorti	HiPP Organska farma Majske poljane – I. i II. faza	31.12.2020.	Pravni poslovi	Zasposlenici; lokalna zajednica
Usklađenost sa zakonom	Usklađenost s važećom zakonskom regulativom	Praćenje od strane Pravnog odjela (CRO) BZW odjel (PAF) i suradničke institucije Hrvatska gospodarska komora, stručne institucije kao laboratoriji, akreditacijske agencije, ROO ažuriranje.	31.12.2020.	Pravni poslovi, Upravljanje kvalitetom i poticanje održivog razvoja	Mediji

8.1. Program zaštite okoliša

Aspekt	Ciljevi opći	Ciljevi pojedinačni (po t gotovog proizvoda)	Mjere	Datum	Odgovorni	Izravni / neizravni utjecaj	Status 2018.
Energija	Zaštita zraka i energetskih resursa	Potražiti i druge dobavljače energije, smanjiti energiju za 3%	100% zelena energija, prijelaz na GEL baterije (viličar)	31.12.2020.	Nabava	Izravni ☺	HGK Energetski sektor, klaster industrija. Novosti u potrošnji energije
Emisije lokalno	Zaštita zraka	Smanjiti emisije CO ₂ za 3%, NO _x i SO _x za 50%	Optimizacijom rada postrojenja (smanjenje čišćenja, slaganje planova proizvodnje)	31.12.2020.	Proizvodnja i održavanje	Izravni ☺	Emisije smanjene CO ₂ za 4,3%, NO _x i SO _x za 50%
Otpad	Zaštita zraka, voda, tla	Smanjiti otpad za 5%	Edukacija zaposlenika za smanjenje komunalnog otpada	31.12.2020.	QM/SDE	Izravni ☹	Povećanje za 2,1
Emisije globalno	Zaštita zraka	Zadržati CO ₂ neutral	Sudjelovanje u projektu Soil & More ili sličnom	31.12.2020.	QM/SDE	Neizravni ☺	Zadržan status
Voda	Zaštita voda i tla	Smanjenje potrošnje vode za 12%	Optimizacijom rada postrojenja (smanjenje čišćenja, slaganje planova proizvodnje)	31.12.2020.	Proizvodnja i održavanje	Izravni ☹	Povećanje za 3,7%
Otpadna voda	Zaštita voda i tla	Smanjenje za 13%	Na temelju planiranog smanjenja potrošnje vode	31.12.2020.	Proizvodnja i održavanje	Izravni ☹	Povećanje za 18,8%
Kemikalije, sredstva za čišćenje	Zaštita voda i tla	Uporaba sredstava za čišćenje, smanjenje za 25%	Pronalazak novih, optimizacija čišćenja	31.12.2020.	Proizvodnja, kontrola kvalitete	Izravni ☹	Povećanje za 33,3%
Bioraznolikost	Zaštita prirode i vrsta	Očuvanje staništa	Projekt sa sovama i vjetrušama, samoodrživa farma u okolici	31.12.2020.	QM/SDE	Izravni ☺	Kontunirano
Bioraznolikost	Zaštita prirode i vrsta	Očuvanje autohtonih sorti	HiPP Organska farma Majske poljane – I. i II. faza	31.12.2020.	Pravni poslovi	Izravni ☺	Farma Majske poljane

10. Zakonska regulativa

Praćenje legislative

Praćenje pravnih propisa regulirano je radnom uputom [ZRU-05_09](#). Pravni propisi nalaze se na intranet portalu tvrtke razvrstani prema sadržaju u [Tablici zakonske regulative - EMAS](#). Najmanje jednom godišnje provodi se vrednovanje usklađenosti s primjenjivim zakonskim zahtjevima i s ostalim zahtjevima. Zapisi se nalaze u [Tablici zakonske regulative - EMAS](#).

Značajne promjene u zakonodavstvu

U 2018. nije bilo značajnih promjena u zakonodavstvu vezanih za zaštitu okoliša.

Odstupanja

Nije bilo odstupanja koja bi utjecala na okoliš, sva ispitivanja koja se odnose na utjecaj na okoliš (emisije u zrak, otpadne vode, pitka voda...) su unutar granica zadanih postojećom regulativom.

Godišnje izvješće o zaštiti voda 2018.

Otpadne vode kontroliraju se prema Pravilniku o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (NN 80/13) i važećoj Vodopravnoj dozvoli. Rezultati analiza potvrđuju usklađenost sa zakonskim zahtjevima.

Ovlašteni laboratorij analizira uzorke otpadnih voda uzetih na kontrolnom oknu na slijedeće parametre:

- ✓ pH
- ✓ BPK5
- ✓ KPK
- ✓ ukupna ulja i masti
- ✓ detergentski anionski
- ✓ detergentski kationski
- ✓ detergentski neionski

U 2018. ishodili smo novu vodopravnu dozvolu, te smo prema novoj dozvoli obvezni analizirati otpadnu vodu 4 puta godišnje, no radi sustavnog praćenja analiziramo je 8 puta godišnje (jednom po ciklusu). Svi rezultati bili su u granicama.

Sukladno važećoj regulativi, nadležnoj ustanovi (Hrvatske vode) dostavljamo polugodišnje/godišnje očevidnike o ispuštenoj količini otpadnih voda (tehnoloških, sanitarnih i oborinskih), te rezultate ispitivanja otpadnih voda od strane ovlaštenog laboratorija.

Godišnje izvješće o opasnim tvarima 2018.

Kemikalije i druge opasne tvari koriste se u laboratoriju, kotlovnici i proizvodnji.

Na svim mjestima gdje se radi s opasnim tvarima dostupni su sigurnosno tehnički listovi koji se redovito ažuriraju. Također, na serveru se nalazi lista svih opasnih tvari koje se koriste koje se koriste u pojedinom odjelu u HiPP Croatia d.o.o. - [Lista odobrenih kemikalija](#).

Radnici koji dolaze u doticaj s opasnim tvarima polaze tečaj iz toksikologije u Hrvatskom zavodu za toksikologiju. Dobiveno uvjerenje vrijedi 5 godina. Jednom godišnje provodi se interna edukacija, od strane osobe odgovorne za opasne tvari, o rukovanju opasnim tvarima.

U svim odjelima koji rade s opasnim tvarima, jedino educirano osoblje može pripremati i raditi s opasnim tvarima.

Kao dio redovnih edukacija iz zaštite okoliša provode se i edukacije o otpadu (kako rukovati s opasnim otpadom). Opasni otpad se do zbrinjavanja privremeno skladišti na skladištu opasnog otpada koje je zaključano i samo ovlaštene osobe mogu uzeti ključ.

Nijedna opasna tvar koja se nalazi na listi ne može se naručiti bez potpisa odgovorne osobe za opasne tvari na zahtjevnici.

Za rad s opasnim tvarima nabavljena je sva potrebna osobna zaštitna sredstva i oprema, te su instalirani sigurnosni tuševi.

11. Poticanje na inovativnost i kreativnost u radu

Svojim idejama i prijedlozima djelatnici aktivno sudjeluju u poboljšanju radnih i društvenih uvjeta unutar tvrtke. Dodjeljuju se nagrade za najveći broj dostavljenih i prihvaćenih ideja, te za doprinos u ostvarenju ušteda u poslovanju tvrtke.

Tablica 29. Ideje zaposlenika

Ideje zaposlenika (%)	2016	2017	2018	% 2018. po zaposleniku
ukupan broj ideja	72	59	35	0,16
prihvaćene ideje	51	47	33	0,15

Slika 26. Ideje zaposlenika

12. Izjava okolišnog procjenitelja o aktivnostima verifikacije i potvrđivanja

Izdana od strane procjenitelja 19.07.2019.